

(המשך מעמוד 45)

ילדים רועשים העושים חזרות להצגה בהדרכת המדריך הרגיש, ובילדים צוהלים הצועדים לאורך הדרכים ומזמרים (אחד משיריהם הוא מקור שם הסרט) בהדרכת המדריך התקופני כשהרמונים נורים, כבי דרדראגב, אל הקהל. כמו, למשל, בקטע שבו צופים שניים מן המדריכים בסצינת ההשפלה מתוך חותי בר של ברגמן (הבמאי הנוער ביותר על מילר). או תוך כדי סיפור בדיחה חשפנית שנשמעת בערך כך: "אחרי שנות נישואין רבות מגיע הבעל, ערב אחד, הביתה, שוכב לישון עם אשתו, אולם במקום לקיים עמה מגע בדרך הטבע, הוא מבקש ממנה להתהפך. האשה הצייתנית מתהפכת, ומניחה לבעל לעשות בה כרצונו, למרות תדהמתה. לי מחרת חוזר העניין על עצמו. הבעל דורש ממנה להתהפך, היא מצייתת ואינה מעזה להתמרמר בקול. וכך הלאה, במשך שנה שלמה. אולם, שמה האשה לב לכך שהבעל אינו מחליף עימה אף מילה אחת במשך היום. מתאפקת האשה חודש, חודשיים, שלושה, עד שכעבור שנה אינה מחזיקה עוד מעמד והיא פונה אל בעלה: "ראה נא" אומרת היא לו, "אתה אומנם בעלי ומותר לך להתעלס עמי כרצונך, אבל גם לי מותר לדרוש שתדבר אלי כשאני

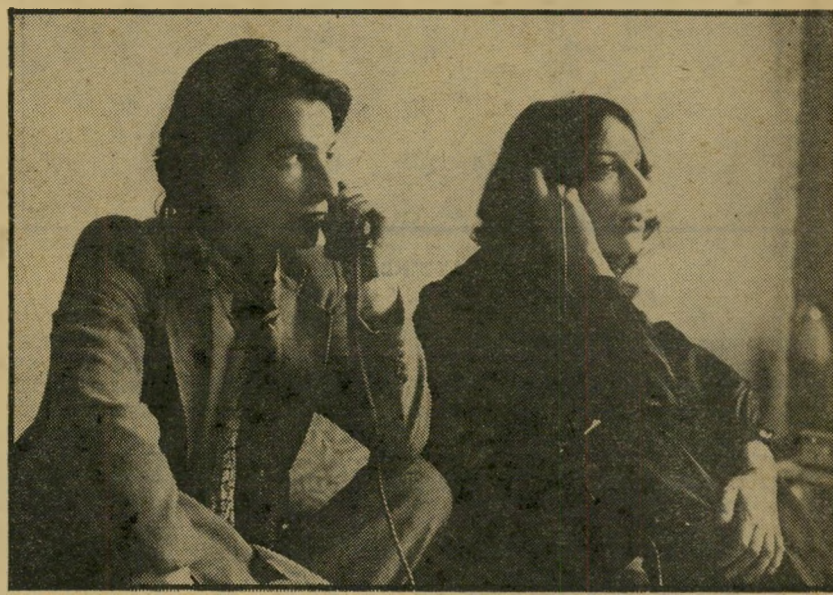

מישרין לאנקטו וז'אן-ז'וק בידו ב"מסע לארץ הטרטרים" הסרט שקדם ל"זוגות נשואים"

אאוטסטאש, הנמשך יותר משלוש וחצי שעות, הוא מחקר מרתק ומעמיק של מצב חברתי מסוים בצרפת. הגיבור הוא גבר, המרבה לדבר כדי לחפות על ריקנות פנימית ועל חוסר-בגרות חמור. לצידו, שתי נשים: אחת, בעלת בוטיק, שבביתה הוא חי ועל שולחנה הוא אוכל. זוהי "האם", הדואגת לגבר ומגוננת עליו מפני פיגעי החיים. השנייה היא אחות בבית-חולים, "שכבנית" לפי הגדרתה, המחפשת נואשות — ביחסיה עם המין השני — את המישענת לחוסר היציבות הנפשית שלה. זוהי "הזונה", שלצידה יכול הגיבור למצוא פורקן לצרכיו ללא אחריות מוסרית. מה שמתרחש בין שלושת הגיבורים מספק לאאוטסטאש הודמנות להתחקות מ-קרוב לא רק אחר היחסים בין המינים, אלא אחר מערכת שלמה של ערכים, המקובלים בדור בני ה-30 בצרפת. למי שמוכן להתעלם מהסגנון היצוני ול-התרכז בנושא עצמו, זוהי חוויה מרתקת. האחרים, מוטב שיזהרו.

אמה של הירושימה. חוקרי האס-תטיקה הקולנועית יעלו בוודאי לשמע הבשורה ששני סרטים של מארגריט (מחברת הירושימה אהובתי) דירא יוצגו אף הם במיסגרת זו. אחד מהם, אינדיה טונג (שירת הודו), אולי המפורסם מבין כל אלה שעשתה עד עכשיו, עשוי להביך רבים, שלא יבינו את פשר הצילומים הרקיקים, כמעט תמיד, מנוכחות אנושית, והמלווים בפסיקול עשיר שבו מתרחשת כל עלילת הסרט על מישור פיוטי לגמרי. החדשים, אלה החוקרים את היחס שבין התמונה לקול והקשר המשתכן כל העת בין השניים בסרט. ימצאו בכך עניין רב. קלים יותר לגישה הם סרטים כמו המסע הגדול אל ארץ טרטריה (הכוונה למסע אל הגיהנום וזהו סרט שעשה ז'אן שארל טאקלה לפני הזוגות הנשואים המפורסמים שלו) שבו מחליט אדם, שאשתו נרצחה, לצאת לנדודים על-פני צרפת של היום, ומגלה עולם מור, מופלא ולעיתים ברברי ביותר; לילי, אהבני, על פועל המנסה להשיב לעצמו את אהבת אשתו בדרכים מטורפות, ובתוך כך לומד להכיר את החברה שבתוכה הוא חי; אהובותי הקטנות, זיכרונות-הנעורים של ז'אן אווס-טאש; פיל יכול להטעות מאד של איוו רובה, סרט על ארבעה ידידים-מילדות שהגיעו לבגרות בשלה (הנושא מזכיר במקצת את וינסנט פונטואה, פול וכל האחרים והסרט זכה בצרפת בהצלחה מיסי-חריט גדולה, דומה לזו של סוטו). ולבסוף, אחד מסרטי-היוקרה של התקופה האחרונה, שיצא והעתה למסכי צרפת: מיידבר, הסרטים לפי ספר של האיטלקי דינו בוואטי, שהופק בשיתוף איטלקי-צרפתי, בבימויו של ולריו זורליני, ועם ז'אן-לואי טריגיניאן וויטוריו גאסמן.

ההקרנות ייערכו במרכז התרבות של שגרירות צרפת, החל מן ה-16 באפריל.

שחקנים ז'אן-פייר לואו וברנרט דאפונט ב"האמא והזונה" פרס פסטיבל קאן 73

ישראל הצרפתים באים עם סרטים מרתקים

כל מי שחפץ להרחיב לעצמו, ולו בי מקצת, את אופקו הקולנועיים, וסובל מן ההגבלות של הפצת הסרטים בישראל, ישמח בוודאי לבשורה ששגרירות צרפת מארגנת, במרכז התרבות שלה, שבועיים המוקדשים לקולנוע הצרפתי החדש. תהיה זו הזדמנות חדיפעמית להכיר יוצרים בעלי נטיות אינדיבידואליסטיות; אפשר לכתום: הגל שלאחר הגל החדש, המעז לשבור את השיגרה, לעיתים אפילו בצורה קיצונית. בין הסרטים המוצגים במיסגרת שבו עיים אלה, בולטים — מעל ומעבר — שניים: האם והזונה של ז'אן אווטסטאש (פרסי-הביקורת בספטיבל קאן 1973) וסל'ו ודולי יוצאות לשייט של ז'אק ריווט. הגבר, האם והזונה. סירטו של

פונה אליך. ואילו הבעל, מצידו, משיב: "אינני נוהג לשוחח עם נשים המתעלסות שלא בדרך הטבע."

אחיו של ג'ק ניקולסון. מעלתו הגדולה של מילר, אולי ירושה מן השנים הרבות שעבד עם טריפו, היא אהבת-האדם. המורגשת היטב לכל אורך הסרט. הוא מבין לרוח גיבוריו, גם כשהם מתנהגים באופן אנטילפאטי. הוא מניח לצופה להבי חיון שגם התנהגות זו היא אנושית (הי גבר, המשתחף בגבריותו, נראה לא פעם כמי שמנסה נואשות להסתיר את הזאמוסכסואליות החבויה ברעצמו, כפי שמוכיח בעליל סוף הסרט). הוא מצביע על הקלות שבה ניתן להפר את שיווי-המשקל העדין שביחסי אדם ורעהו, אפילו אצל ילדים קטנים. באחת הסצנות מופיע בנו של מילר, נער קטן וממושקף, המת יפח מרה משום שאחד מחבריו מטרב לשוחח עימו. מדוע? משום שהוא נער קטן וממושקף.

ומעלה חשובה לאפחות היא הדרך שבה הוא מדריך את שחקניו. פאטריק דאוואר (מארק) הוא כבר כוכב ידוע למדי בין צעירי צרפת, שיצר לעצמו את הדימוי הקשוח הדרוש, חיצוניו, לתפקיד שלו, אולם הוא מיטיב להוסיף כאן גם את תחושת חוסר-הביטחון המסתתרת מאחורי החזויה, ואילו פאטריק בושיטי, המגלם את פיליפ, זכה כבר, אחרי סרט זה, שיכנוהו "אחיו הצעיר של ג'ק ניקולסון". כשיאו של הסרט, בנושף-מסכות המתי רחש סמוך לסיום, הוא מתחפש לרקדנית ספרדית, מכנה את עצמו "לה הופה", מתרפק על מארק הנבון, ובכך מפריז על ניצחונו. הוא העז להתמודד עם מה שמתרחש בתוכו, שעה שכל אלה שהת-עללו בו, מגסים נואשות להסתיר את

העולם הבא וכנועת הזה

הבריחה לחיים (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — במאה ה-23 יחיו השרידים המעטים מן האנושיות, תחת מעטה פלאסטי ענקי. מכוונות ומחשבים ידאגו לכל צרכי האדם, כולל עבודה וכסף. נוחות מירבית, שיכי לול מושלם. קיימת רק בעייה אחת: המקום מתחת לגג הסינתטי מוגבל, ומשום כך חיים כל אדם, המגיע לגיל 30, להואיל בטובו ולהסתלק, כדי לפנות מקום לבאים אחריו.

הבריחה לחיים היא בריחתם של שניים, הוא והיא, המצליחים לפלס דרכם אל מחוץ לכיפה האטומה ומגלים עולם ירוק, יפה וטיבעי. בין חורבות וושינגטון, המכו-סות צמחייה ירוקה וסמיכה מתגורר ישיש בודד שהוא שארית הפליטה מעולם האתמול. השניים מביאים אותו עימם בחורה, כדי להראות לכל החוסים בצל הכיפה הסינתטית שבעצם אין כל סיבה להסתפק רק ב-30 שנות חיים.

מייקל יורק וריצ'רד ג'ורדן: הקצינים

ג'ון בורמן, חסרים את הביסוס הרעיוני שהיה להם במקור. אותם הצליחו להפיה משמעות אמיתית בסיפור, הם התיפאורן דייל הנסי ואיש-הפעלולים גלן רובינסון (שזכו בפירסי אוסקר על עבודתם). הם עיצבו מצד אחד עולם מודרני, בצבעים קרים ובצורות קשוחות, עולם פוני קציונלי המזכיר לעיתים קרובות סופרמרקטים של ימינו (אחת הסצנות אף צולמה בסופרמרקט טכסאני, חסר כרוך, רגש וחמימות). לעומת זאת, העולם החיצוני, כי צבעו החיים, בצורותיו הססגוניות ובמרחבו הפתוחים, יכול בהחלט לסמל את השאיפה לפרוץ מן החסגר, שהיא חלומי של כל אדם.